

**Protokół z 9. posiedzenia Komitetu Sterującego-Monitorującego
Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO z dnia 19.08.2025 r.**

W dniu 19 sierpnia 2025 r. w formule hybrydowej (stacjonarnej i online za pośrednictwem MS Teams) odbyło się posiedzenie Komitetu Sterującego-Monitorującego Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030, którego przedmiotem było:

- omówienie propozycji zmian w Programie NOWEFIO na lata 2021-2030;
- omówienie propozycji co do Regulaminu NOWEFIO 2025 w edycji 2026.

W posiedzeniu wzięli udział następujący członkowie KSM NOWEFIO:

Przedstawiciele organów administracji publicznej:

1. Piotr Stec – przewodniczący Komitetu (połączenie zdalne);
2. Marta Lenart (połączenie zdalne);
3. Magdalena Matulińska (połączenie zdalne);

Przedstawiciele organizacji obywatelskich:

1. Agata Domżał (połączenie zdalne);
2. Agnieszka Maszkowska (połączenie zdalne);
3. Andrzej Rybus-Tołłoczko (stacjonarnie);
4. Łucja Kucmin-Węglarczyk (połączenie zdalne);
5. Anna Halasz (stacjonarnie)

A także przedstawiciele NIW-CRSO niebędący członkami KSM NOWEFIO, obsługujący technicznie posiedzenie Komitetu:

1. Ewa Kalbarczyk, zastępczyni dyrektora NIW-CRSO (stacjonarnie);
2. Ewelina Warnel, zastępca kierownika Biura Programów Horyzontalnych NIW-CRSO (stacjonarnie);
3. Katarzyna Zielińska, Biuro Programów Horyzontalnych NIW-CRSO (protokolant spotkania, stacjonarnie);

Posiedzenie Komitetu Sterującego-Monitorującego (KSM) rozpoczęło się o godz. 10:25. Uczestników spotkania przywitał Piotr Stec, przewodniczący Komitetu. Następnie głos zabrała Ewa Kalbarczyk, zastępczyni dyrektora NIW-CRSO, która w imieniu dyrekcji podziękowała członkom KSM za czas, który poświęcili na przedstawienie swoich propozycji zmian w programie i regulaminie NOWEFIO.

Dalszą część spotkania poprowadziła Ewelina Warnel, zastępca kierownika Biura Programów Horyzontalnych. Na początku zostały przedstawione najważniejsze założenia zmian w Rządowym Programie Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030, które zostały zgłoszone przez przedstawicieli organizacji pozarządowych podczas spotkań konsultacyjnych zorganizowanych w maju

br. Ewelina Warnel podkreśliła, że dyskusja prowadzona podczas posiedzenia będzie początkiem drogi do wprowadzenia zmian w Programie i przygotowania regulaminu.

Według organizacji, Program NOWEFIO powinien być ogólny. Organizacje negocjują dedykowanie go jakimś szczególnym grupom.

Wśród założeń ogólnych znalazły się:

- Zmapowanie konkursów dotacyjnych w różnych ministerstwach;
- Potrzeba powrotu do przedsiębiorczości społecznej;
- Niewystarczający budżet Programu;
- Potrzeba aktualizacji celów Programu;
- Elastyczność jako atut Programu.

W trakcie dyskusji pojawił się pomysł powrotu do przedsiębiorczości społecznej, a także pytanie czy najbliższy konkurs będzie już uwzględniał zmiany w Programie. Ewelina Warnel zaznaczyła, że wprowadzenie zmian do najbliższego konkursu jest nierealne z przyczyn technicznych.

Pani Agnieszka Maszkowska wskazała, że priorytetem powinno być podwyższenie budżetu w ramach programu NOWEFIO.

Następnie Ewelina Warnel przedstawiła zaproponowane przez organizacje zmiany:

- Nowy priorytet Utworzenie nowego priorytetu na tzw. małe granty: małe dotacje dla małych organizacji;
- Nowy priorytet Dokonanie podziału na inicjatywy lokalne i ponadregionalne, tak aby wyrównać szanse;
- Priorytet 1 Przeznaczanie więcej środków na regranting;

Piotr Stec podkreślił wagę regrantingu dla organizacji, aby mogły one w bezpiecznych warunkach przejść przez cały proces związany z realizacją projektu i w przyszłości ubiegać się o większe dotacje. Zaznaczył, że służy temu m.in. konkurs Moc Małych Społeczności (MMS), którego celem jest edukacja organizacji w jaki sposób mogą pozyskiwać dotacje, przechodzić przez kolejne szczeble. Z kolei w sytuacji nowego priorytetu, nowej kategorii, regranting umożliwi delegowanie zadań, aby odciążyć pracowników NIW-CRSO.

- Priorytet 1 Wprowadzenie możliwości tworzenia konsorcjów organizacji w ramach makroregionów, które w formule regrantingu przyznawałyby dotacje dla organizacji średniej wielkości;
- Priorytet 1 Na poziomie lokalnym Priorytet 1 Programu NOWEFIO często stanowi jedyne źródło finansowania inicjatyw społecznych realizowanych przez lokalne organizacje. Program powinien również motywować samorządy do zwiększania własnych środków na tego typu działania;
- Priorytet 2 Zawężenie Priorytetu 2 i wsparcie konkretnych działań Priorytet 2 powinien koncentrować się na wspieraniu konkretnych, punktowych działań, co zwiększy jego efektywność i przejrzystość;

- Priorytet 2 Wykluczenie obszaru rozwoju wolontariatu z NOWEFIO - temu służy odrębny Program - Korpus Solidarności.

Ewelina Warnel podkreśliła, że wykluczenie wolontariatu z konkursu NOWEFIO będzie niezwykle trudne na poziomie oceny, ponieważ stanowi on jeden z obowiązkowych rezultatów. Z kolei Piotr Stec poinformował, że organizacje często mówią, że w ramach Korpusu Solidarności i NOWEFIO projekty otrzymują wsparcie na rozwój wolontariatu. Ważne, żeby formuły nie powielały się w konkursach. Podobnie jest z harcerzami i programem ROHiS, a także programem MMS. Pojawiło się pytanie czy każdy konkurs nie powinien mieć własnej ścieżki.

W trakcie rozmowy pojawił się pomysł, że może warto zastanowić się czy wolontariat nie powinien być obowiązkowy we wszystkich konkursach.

- Priorytet 2 i 3 Doprecyzowanie Priorytetów 2 i 3 – w opinii organizacji są do siebie bardzo podobne i czasami mają trudności w rozróżnieniu ich.

Ewelina Warnel przypomniała, że NIW-CRSO prowadzi szkolenia w których wskazuje jakie działania mogą być realizowane w ramach priorytetów. Z kolei Agnieszka Maszkowska zwróciła uwagę, że Priorytet 3 sprawia problem organizacjom, a jego wskaźniki są nieosiągalne. Organizacje nie wiedzą czym jest partycypacja. Pojawił się również temat uzupełnienia priorytetu o działania o charakterze rzeczniczym. Uczestnicy rozmowy wskazali również, żeby uczyć organizacje współpracy z samorządem, z władzami lokalnymi, punktować współpracę z samorządem. Pojawił się również wątek edukacji, szkół partycypacji. Piotr Stec przypomniał, że PROO służy wzmocnieniu instytucjonalnemu samych organizacji, służy ich rozwojowi, natomiast NOWEFIO ma wspierać działania i inicjatywy obywatelskie – czyli z założenia „działania dla innych.”.

- Priorytet 4 - ograniczenie dostępu dla mniejszych, mniej doświadczonych organizacji. Dedykowanie Priorytetu organizacjom o potencjale wdrożenia zmiany systemowej.

Ewelina Warnel przekazała informacje, że NIW-CRSO jest na etapie wyboru firmy, która przeprowadzi ewaluację Programu NOWEFIO, ze szczególnym uwzględnieniem oceny wdrażania Priorytetu 4. Badanie pozwoli określić stopień realizacji wskaźników oraz wprowadzonych zmian systemowych, a także wskaże, jakie rozwiązania warto zmodyfikować lub wdrożyć w Priorytecie 4, aby skuteczniej realizować cele Programu.

W kolejnej części spotkania został przedstawiony system realizacji Programu, w którym znalazły się:

- Premiowanie wkładu własnego i odpłatności beneficjentów;
- Bardziej restrykcyjna ocena formalna (w szczególności w Priorytecie 4). Obowiązek załączenia rekomendacji/portfolio działalności organizacji;
- Obowiązek udziału w szkoleniach;
- Odgórne określenie rezultatów zadań NIW powinien narzucać/określać odgórnie wymagane rezultaty;
- Termin konkursu Wcześniejsze ogłoszenie konkursów;
- Termin konkursu Realizacja naborów do Programów PROO/NOWEFIO w różnych, niepokrywających się w całości terminach;

Możliwość złożenia kilku ofert W różnych Priorytetach. W przypadku zakwalifikowania do dofinansowania ofert organizacji w kilku priorytetach, organizacja musiałaby zdecydować, który projekt będzie realizowany a który nie.

W trakcie rozmowy pojawił się pomysł, żeby wydłużyć nabór tak, żeby organizacje mogły składać wnioski w kilku programach.

Przedstawione zostały również dodatkowe działania do realizacji przez NIW-CRSO:

- Szkolenia dla organizacji;
- Szkolenia z logiki projektowej;
- Komunikacja na temat dostępności środków;
- NIW jako przestrzeń sieciowania i wymiany dobrych praktyk;
- Utworzenie przez NIW wzoru ewaluacji.

Następnie zostały zaprezentowane kryteria oceny:

- Punktowanie partnerstwa Dodanie dodatkowych punktów za partnerstwa;
- Ocena trwałości efektów projektów;
- Doprecyzowanie obszarów priorytetowych na dany rok.

Podczas spotkania KSM omówiony został także system oceny ofert.

- Wyzwania związane z centralnym charakterem oceny projektów;
- Problem ekspertów oceniających w ramach konkursów, którzy są jednocześnie autorami ofert;
- Członkowie Rady NIW są beneficjentami programów Instytutu, może mieć to wpływ na nierówne traktowanie w ocenie realizacji zadania publicznego i jego rozliczenia;
- Przydzielanie ofert do oceny ekspertom pod kątem znajomości obszaru działalności danej organizacji (zgodnie ze sferą pożytku publicznego), a także doświadczenia w ocenie projektów o określonej wartości budżetowej i konkursach;
- Propozycja dwuetapowego systemu oceny;
- Ocena 1 eksperta - korekta 2 eksperta Ocena wniosku przez 1 eksperta, następnie naniesienie poprawek we wniosku przez organizację, następnie druga (ostateczna) ocena przez tego samego eksperta;
- Przywrócenie konsolidacji oceny;
- Ewaluacja oceny ekspertów;
- Doprecyzowanie kryteriów oceny, co pozwoliłoby ograniczyć dowolność w formułowaniu uzasadnień. Zmniejszenie skali punktacji;
- Wytyczne dla ekspertów Przygotowanie bardziej szczegółowych wytycznych oceny dla ekspertów;
- Anonimizacja oferty, tak aby ekspert nie miał informacji na temat podmiotu jaki ocenia;

ofert na podstawie kart oceny.

W kontekście systemu oceny ofert Agata Domżał poruszyła temat spełnienia kryteriów. Przytoczyła sytuację w MMS, kiedy dwóch oceniających ekspertów przyznało punktację znacznie od siebie odbiegającą, była zbyt duża rozbieżność. Z kolei Łucja Kumin przyznała, że w kontekście konfliktu

interesów, jest za mało ekspertów w stosunku do potrzeb, dlatego trudno z oceny wyłączyć osoby, które piszą wnioski.

Piotr Stec poinformował, że warto porównać przepisy unijne z naszymi.

Druga część spotkania była poświęcona dyskusji na temat propozycji zmian do Regulaminu NOWEFIO 2025 w edycji 2026

- Piotr Stec zwrócił uwagę, żeby zmienić kolejność oceny wniosków. Aktualnie w pierwszej kolejności wykonywana jest ocena formalna, następnie ocena merytoryczna i na końcu plagiat. Według Piotra Steca najpierw powinna być wykonana ocena formalna wniosku, potem sprawdzony wniosek pod kątem plagiatu (aby eksperci nie tracili czasu na ocenę wniosków, które wzbudzają jakieś wątpliwości), następnie wykonana ocena merytoryczna, a na końcu podpisana umowa;
- Pojawiła się też propozycja uporządkowania progów, zrobienia analizy czy w ostatnim „rozdaniu” progi były dobre (czy zwiększyła się liczba dotacji?), żeby organizacje wchodziły po szczeblach, a nie rzucały się od razu na najwyższe dotacje;
- Koszty administracyjne – żeby były w formie ryczałtowej, a także aby jasno doprecyzować jakie koszty mogą być w danej pozycji;
- Agnieszka Maszkowska zwróciła uwagę, żeby nie premiować organizacji z mniejszych miejscowości (ponieważ potem organizacje z większych miejscowości mają problem z pozyskaniem dotacji);
- Zwrócono również uwagę, że może warto zrobić research, przyrzeć się organizacjom i różnym konkursom i zobaczyć, jakie jeszcze obszary nie są dotowane;
- Warto rozważyć, innowacje społeczne, dwuetapową ocenę pomysłu i potem projektu, wyciąganie ze standardowego myślenia do kreatywnych pomysłów i szukania innowacji.

Andrzej Rybus Tołłoczko zaproponował, aby przygotowany projekt regulaminu był opracowany w trybie śledzenia zmian, tak aby każdy członek KSM mógł widzieć wprowadzane poprawki w dokumencie.

Kolejne posiedzenie Komitetu Sterująco-Monitorującego Rządowego Programu NOWEFIO zostało zaplanowane na 23 września 2025 roku, na godzinę 11:00. Komitet zakończył posiedzenie około godz. 12:00.

Protokół sporządziła: Katarzyna Zielińska, Biuro BPH, NIW-CRSO